

Τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἡ Πυθία ἐπὶ τρίποδος.

(Ἰδε σελίδα 673 τοῦ παρόντος τεύχους.)

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Γεωκτημῶν τις ἐκ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου ἔλαβεν ἐσχάτως ἐκ τοῦ Μεξικοῦ σπόρους τινὰς παρυσιαζόντας λίαν παράδοξα φαινόμενα. Οἱ σπόροι οὗτοι ἐξάγονται ἀπὸ τινος δένδρου καλουμένου ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων yerba de flecha, δένδρον βελοειδές. Ἄν θέσωμεν τοὺς σπόρους τούτους ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε ἐπὶ ἐνὸς φύλλου χάρτου, βλέπομεν νὰ κινῶνται κατ' ἀρχὰς βραδέως, καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις, εἴτα ν' ἀρχίζωσι βαθμυδὸν χορὸν λίαν ὀρμητικὸν καὶ ἄτακτον, ὡς θὰ ἔκαμνον μεγάλαι ψύλλαι τεθειμέναι ἐπὶ πλακὸς θερμοῦ σιδήρου.

Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ δένδρον τὸ καλούμενον yerba de flecha, εἶναι λίαν περίεργον. Τὸ ἐκ τῶν φύλλων του ἐξαγόμενον ἐκχύλισμα εἶναι λίαν ἰσχυρὸν δηλητήριον, δι' αὐτοῦ θάπτουσιν οἱ Ἰνδοὶ τῆς Κοσχετίλ τὴν αἰχμὴν τῶν βελῶν τῶν, ὧν ἡ πληγὴ καθίσταται θανατηφόρος. Ὁ πληγωθεὶς καταλαμβάνεται πάραυτα ὑπὸ βιαίων σπασμῶν, διαστρεβλοῦται τρομερῶς, πηδᾷ, ἀναβρίχ-

ται, ὡς ἂν ὑπεβάλλετο εἰς τὴν ἐνέργειαν γαλθανικοῦ ρευστοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους μετὰ πεντήκοντα εἴτε ἐξήκοντα λεπτὰ ἀποθνήσκει.

Τὸ φαινόμενον τοῦ χοροῦ τῶν σπόρων τούτων ἐξηγεῖται ἂν υποθέσωμεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐμφερημένοι ἠλεκτρικοὶ τινὸς ρευστοῦ, οὗ ἡ ἀνάπτυξις μεταδίδει αὐτοῖς συνεχῇ τοιαύτην κίνησιν. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἀκολούθου παραδείγματος. Ἄν λάβωμεν σφαῖράν τινα ἐκ μυελοῦ ἀκτέας καὶ υποβάλλωμεν αὐτὴν εἰς παρατεταμένην τρίψιν, εἴτα ἐγκαταλίπομεν αὐτὴν, θέλομεν ἴδῃ νὰ ταράττηται καὶ νὰ πηδᾷ ἐπὶ τινι χρόνον, ὠθουμένη εἰς τοῦτο ἐκ μόνης τῆς ἐπενεργείας τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρευστοῦ.

ΤΑ ΕΝ ΤΩ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΩ ΕΚΤΕΘΕΝΤΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΤΟΥΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ.

Κατὰ τὸ ταραχῶδες τοῦτο καὶ πλήρες πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν ἔτος, ὅτε τὸ τύμπανον πλέον ἢ ἅπαξ ἐσήμανε τὸν κίνδυνον, καὶ ὁ κρότος τοῦ πυ-

ροβόλου πολλάκις ἐν αὐτῇ τῇ πρωτευούσῃ κατετάραξε τὰς συνήθεις ἀσχολίας τῶν κατοίκων της, εἶναι ἀληθῶς θαῦμα ἂν αἱ Μοῦσαι δὲν ἐφυγαδεύθησαν ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι ἐν τινι γωνίᾳ τοῦ πολυτεχνείου εὐάριθμοι τινὲς μαθηταὶ ἔμειναν ἀσχολούμενοι εἰς τὰ ἔργα των. Διὰ τούτου δὲν ἐννοοῦμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι καὶ τὸ πολυτεχνεῖον δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν γενικὴν ταύτην ἀναρχίαν. Ἀπ' ἐναντίας, πρῶταν τινὰ, πλείστοι τῶν μαθητῶν, βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ ἄλλων τινῶν, ἐπορεύθησαν μετὰ κραυγῶν καὶ θορύβου εἰς τὸ κατὰσθημα τῆς σχολῆς, παρεβίασαν καὶ συνέτριψαν τὰς θύρας, καὶ ἀπεδιώξαν ἐκεῖθεν καὶ ἐπιστάτην καὶ διευθυντὴν τῆς σχολῆς· μὲ ἄλλας λέξεις ἔσχε καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον τὴν 11ην τοῦ Ὀκτωβρίου του.

Ἡ τότε προσωρινὴ κυβέρνησις συνεπῆς εἰς τὰς ἀρχὰς ἐπαναστάσεως, ἔπαυσε τοὺς παρὰ τῶν μαθητῶν καὶ λοιπῶν ἐκδιωχθέντας, ὡς καὶ τινὰς τῶν καθηγητῶν, ἔκλεισε δὲ καὶ τὴν Σχολὴν ἐπὶ τινὰ χρόνον. Ἀκολουθῶς, κατ' ἐπίμονον τῶν μαθητῶν αἰτήσιν, διέταξε τὴν ἐξακολούθησιν τῶν μαθημάτων, διορίσασα καὶ προσωρινόν, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, διευθυντὴν, τὸν ἀξιωματικὸν τοῦ μηχανικοῦ κ. Γ. Μεταξᾶν (α), ὅστις πάνυ φιλοτίμως καὶ μετὰ τῆς δεούσης προθυμίας διεύθυνεν ἔκτοτε καὶ διευθύνει εἰσέτι τὸ κατὰσθημα τοῦτο.

Οὕτω ἄρα τοῦ χρόνου καταναλωθέντος, οὐδὲν παράδοξον ἂν ὀλίγιστοι ἀπεδιώθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὸν ἀγῶνα, οὐδὲν θαυμαστὸν ἂν ἡ σχολὴ αὕτη, ἣτις καὶ ἐπὶ τῆς παρελθούσης βασιλείας προέβαινε γιγαντιαίως βήμασιν εἰς τὴν παρακμήν της, κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος μόλις ἔδειξεν ἀσθενῆ τινὰ ζωῆς σημεῖα.

Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην τάξιν τῆς γραφικῆς τρεῖς μαθηταὶ διηγωνίσθησαν, ἐξ ὧν Δοῦκᾶς τις ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον τὸ δὲ δεύτερον ἔτερος νέος, Γκίζης καλούμενος. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ διαγωνίσματος ἦν γυμνὸς ἀνὴρ φυσικοῦ μεγέθους παίζων τὸν αὐλόν, ὃν ὥφειλον ν' ἀπομιμηθῶσιν ἐκ τῆς φύσεως. Παρατηρήσαντες ἀμερολήπτως ἀμφοτέρω τὰ ἔργα, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν ὅτι οἱ κριταὶ ἠπατήθησαν ὡς πρὸς τὴν κρίσιν των, διότι, καθ' ἡμᾶς, τὸ ἔργον τοῦ νέου Γκίζης εἶναι προτιμώτερον τοῦ ἑτέρου. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τὸ διάγραμμα εἶναι σχεδὸν ἀναμάρτητον, καὶ ἡ θέσις τοῦ παίζοντος τὸν αὐλόν φυσικωτάτη καὶ ἀβίαστος. Ἡ μυολογία εἶναι ἐπιστημονικωτέρα καὶ ἡ θίξις τῆς γραφίδος τεχνικὴ, ἡ δὲ

φθορὰ τῶν χρωμάτων γλυκυτέρα· τὰ μόνα ἑλαττώματα τοῦ ἔργου τούτου εἶναι ὅτι τὰ ἄκρα δὲν εἶναι ἀρκούντως ἐσπουδασμένα καὶ ὅτι οἱ μηροὶ εἰσὶν ὑπὲρ τὸ δέον ἱσχυροί. Αἱ σκιαὶ ἀμφοτέρων εἶναι ἴσως λίαν ἀσθενεῖς, καὶ κλίνουσιν εἰς τὸ κίτρινον χρῶμα· κατὰ τὴν διαφάνειαν ὅμως ὁ χρωματισμὸς εἰς τὸ ἔργον τοῦ Γκίζης εἶναι ὑπέρτερος τοῦ ἑτέρου. Δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν τοῦ νὰ δημοσεύσωμεν ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα ἐξετέλεσαν εἰκοσασετεῖς νεανία, αὐτοδίδακτοι σχεδὸν, διότι ἡ δὲν ἔλαβον διδασκάλους, ἢ ἂν ἔλαβον πολὺ ὀλίγα ἠδύναντο νὰ διδιδάχθῳ παρ' αὐτῶν.

Εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῆς πλαστικῆς διηγωνίσθησαν δύο ἐκ τῶν μαθητῶν, ὁ Ι. Βιτσάρης καὶ Γ. Φιτάλης. Ἀντικείμενον τοῦ διαγωνίσμου ἦν τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἐδόθη καὶ εἰς τοὺς ζωγράφους. Τὸ πρῶτον βραβεῖον ἔλαβεν ὁ Ι. Βιτσάρης, ἀμφοτέρω ὅμως τὰ ἔργα εἰσὶ μέτρια. Ἐκ τῶν λοιπῶν ἔργων ἐν ἀγγεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐν ἀναγλύφῳ μυθολογικὴ τις παράστασις εἶναι ἀρκετὰ καλόν, καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ ἔργα, καὶ ἰδίως τὰ τῆς ξυλογραφίας, εἶναι ὅλως ἀσήμαντα.

Δὲν θέλομεν ὅμως ν' ἀπατήσωμεν τὸν ἡμέτερον ἀναγνῶστην καὶ μάλιστα τὸν μακρὰν τῆς Ἑλλάδος διατρίβοντα. Ἡ πενία μας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς τέχνας, εἶναι μεγάλη, ἀλλ' εἰς τοῦτο πταίουςι κατὰ τὸ πλεῖστον πολλὰ αἱ κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις, αἵτινες, ἐνῷ κατεβάρυνον τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ κράτους μὲ ἀρκετὰς χιλιάδας δραχμῶν κατ' ἔτος, δὲν ἐφρόντισαν καὶ τίνιτρόπῳ νὰ καταστήσωσι τὴν τοσαύτην δαπάνην ὠφελιμωτέραν διὰ τοὺς μαθητευομένους. Ἄν τις προσέξῃ μάλιστα εἰς τοὺς διορισμοὺς τῶν καθηγητῶν τῆς σχολῆς ταύτης, θέλει πεισθῇ ὅτι οὐδέποτε σχεδὸν ἐγένοντο κατὰλλήλως καὶ σκοπίμως, μόνον δὲ ἐσχάτως ὁ διορισμὸς τοῦ κ. Λάντζα, τοῦ ὁποίου τὰ ὕδατογραφικὰ ἔργα διακρίνονται πλείστον, εἶναι ἐπιτυχῆς καὶ δύναται ν' ἀποβῇ ὠφέλιμος τοῖς μαθηταῖς. Ἄς ἐλπίσωμεν τέλος ὅτι ἤδη θέλει ληφθῇ πλειότερα πρόνοια περὶ τῆς τακτοποιήσεως ἐνὸς καθιδρύματος, ὃ προῶρισται νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τέχνην εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς κοίτιδα, καὶ ὅτι εἰς τὸ μέγα ἐκεῖνο κτίριον, τὸ δαπάναις τοῦ Τοσίτζα καὶ Στουρνάρη ἀνεγειρόμενον, δὲν θὰ ἐγκαθιδρύσωμεν καὶ αὖθις τὴν ἀνικανότητα καὶ ἀγυρτίαν.

(α) Σ. Σ. Διῶρισε δύο διευθυντὰς τὸν Γ. Μεταξᾶν καὶ τὸν Κ. Κρίνον εἰς τὴν σύμπνοιαν τῶν ὁποίων καὶ ἐνεργητικότητα ὀφείλεται ἡ παροῦς ἀρμονία καὶ ἀνάλογος τοῦ χρόνου βελτίωσις τοῦ κατὰσθηματος.